

ULKOINEN PELASTUSSUUNNITELMA TORNION RÖYTTÄ

**Outokumpu Chrome Oy
Outokumpu Stainless Oy
Manga Terminal Oy
Oy AGA Ab
Neste Oyj**

5.2.2018

Sisällys

OSA A - KOHTEEN YLEISET TIEDOT	3
1 Suunnittelun säädöstausta, päivitys ja jakelu	3
1.1 Suunnitelmatiedot ja säädöstausta.....	3
1.2 Suunnitelman nähtävillä pitäminen ja kuuleminen	4
1.3 Hyväksyminen.....	4
1.4 Turvallisuustiedotteen jakelu	4
1.5 Tarkistukset, päivitykset ja muutokset.....	4
1.6 Harjoitukset.....	5
2 Yleistiedot kohteesta.....	6
2.1 Osoitetiedot	6
2.2 Toiminnanharjoittajien esittely	6
2.3 Tehdasalueen toimintojen kuvaus	7
3 Onnettomuusvaaran kuvaus.....	8
4 Pelastustoiminta.....	12
4.1 Viranomaistoiminta.....	12
4.2 Tuotantolaitoksen pelastusorganisaatio ja asiantuntijat	12
4.3 Tuotantolaitoksen torjuntakalusto	13
4.4 Väestön varoittaminen	13
4.5 Evakuointi ja suojautumistoimet.....	15

OSAA - KOHTEEN YLEISET TIEDOT

1 SUUNNITTELUN SÄÄDÖSTAUSTA, PÄIVITYS JA JAKELU

1.1 Suunnitelmatiedot ja säädöstausta

Ulkoinen pelastussuunnitelma on pelastuslaitoksen laatima suunnitelma Röyttän alueella tapahtuvien onnettomuuksien ja vaaratilanteiden varalta. Ulkoinen pelastussuunnitelma on pelastustoiminnan johtamista tukeva asiakirja, jonka tarkoituksena on varmistaa mahdollisimman tehokas sammutus- ja pelastustoiminta onnettomuustilanteissa. Suunnitelmasta löytyvät oleelliset asiat, joilla on valmistauduttu alueen suuronnettomuusvaaraan ja joita tarvitaan pelastustoiminnan aikana.

Suunnitelma on laadittu yhteistyössä Outokummun, AGA:n, Neste Oy:n ja Manga Terminal Oy:n kanssa. Suunnitelmassa on myös huomioitu muut alueella toimivat tuotantolaitokset, joista ei ole velvollisuutta laatia ulkoista pelastussuunnitelmaa, mutta joiden toimintaan alueella tapahtuva suuronnettomuus vaikuttaisi.

Suunnitelman säädöstausta perustuu pelastuslain (379/2011) 48 §:ään sekä ulkoisista pelastussuunnitelmista annettuun SM:n asetukseen (612/2015). Näiden säädösten perusteella alueen pelastustoimen on laadittava yhteistyössä suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavien alueen toiminnanharjoittajien kanssa ulkoinen pelastussuunnitelma. Sen laatimisessa tulee huomioida toiminnanharjoittajan laatima turvallisuus selvitys ja sisäinen pelastussuunnitelma

Ulkoinen pelastussuunnitelma on laadittu kolmiosaisena. Suunnitelman A-osa on julkinen osio joka käsittää yleistiedot kohteesta, suuronnettomuusvaarat sekä pääpiirteissään pelastustoiminnan toteuttamisen suuronnettomuustilanteissa. Suunnitelman B-osio sisältää tuotantolaitoksen ja viranomaisten yhteystietoja sekä toimintaohjeita. Suunnitelman C-osassa ovat suunnitelman liitteet. Suunnitelman B- ja C- osiot ovat luokiteltu salassa pidettäväksi tiedoksi.

1.2 Suunnitelman nähtävillä pitäminen ja kuuleminen

Suunnitelmaversio (päivämäärä)	Suunnitelma pidetty nähtävillä (aika ja paikka)	Kuuleminen (aika ja paikka)
Versio 3. (5.2.2018)	Tornion paloasema (7 -28.2.2018)	Tornion paloasema 7-28.2.2018

Ulkoinen pelastussuunnitelma on nähtävillä Lapin pelastuslaitoksen Internet-sivustoilla sekä Kemin ja Tornion paloasemilla. Suunnitelman esittelyaika on sovittava etukäteen.

1.3 Hyväksyminen

Tornio 5.3.2018

Harri Paldanius

Vt. pelastusjohtaja

1.4 Turvallisuustiedotteen jakelu

Jakeluajankohta	Jakelualue
28.7.2013	Kemi-Tornio seutukunta
xx.xx.2018	

1.5 Tarkistukset, päivitykset ja muutokset

Päiväys	Tehdyt muutokset	Nimi- ja virka-asema
17.12.2012	Suunnitelma versio 1	Harri Paldanius pelastuspäällikkö
7.4.2016	Suunnitelman päivitys	Mika Tirroniemi, palomestari
5.2.2018	Manga LNG terminaalin lisäys suunnitelmaan / päivitys	Mika Tirroniemi, palomestari

1.6 Harjoitukset

Aika kk/v	Harjoituksen aihe / järjestäjä	Harjoituksen vastuhenkilöt
9/2018	Yhteistoimintaharjoitus Röyttän turvallisuusselvityslaitokset LNG teema	Mika Tirroniemi, Lapin pelastuslaitos
5/2016	Happivuoto / tulipalo AGA	Mika Tirroniemi, Lapin pelastuslaitos Keijo Karhu, AGA
11 / 2015	Häkäkaasuvuoto Outokumpu Oy	Mika Tirroniemi, Lapin pelastuslaitos Juhana Jääskeläinen, Outokumpu
11 / 2014	Nestekaasuvuoto Neste Oyj	Mika Tirroniemi, Lapin pelastuslaitos Mikko Junnonaho, Neste Oy Mika Tirroniemi, Lapin pelastuslaitos
10 / 2013	Yhteistoimintaharjoitus Outokumpu Fluorivetyhappovuoto	Sanna Leiviskä / Heikki Laitinen / Mika Tirroniemi

2 YLEISTIEDOT KOHTEESTA

2.1 Osoitetiedot

Toiminnanharjoittaja	Osoite
Outokumpu Stainless Oy	Terästie 1 95490 TORNIO
Outokumpu Chrome Oy	Terästie 1 95490 TORNIO
Oy AGA AB	c/o Outokumpu Tornio Works
Neste Oyj	c/o Outokumpu TORNIO
Manga Terminal Oy	Terminaalintie 10, 95450 TORNIO

2.2 Toiminnanharjoittajien esittely

Röyttän teollisuusalue sijaitsee Tornion Röyttässä. Etäisyys Suomen ja Ruotsin rajalle on noin kaksi kilometriä, etäisyys Tornion ja Haaparannan keskustaajamiin on noin 8- 10 kilometriä. Teollisuusalueen toiminnot sijoittuvat 740 ha:n laajuiselle alueelle.

Tehdasalueen suurimpia yrityksiä ovat Outokumpu Chrome Oy:n ja Outokumpu Stainless Oy. Outokummun tehtaiden toimintaa tukemaan on perustettu useita yrityksiä, joista ulkoisen pelastussuunnitelman sisällön kannalta merkittävimmät kohteet ovat AGA:n ilmakaasutehdas, Neste Oyj:n nestekaasuterminaali, Manga Terminal Oy sekä Tornion Voiman voimalaitos. Röyttän satama-alueella toimii operaattorina Outokumpu Shipping Oy. Työntekijöitä tehdasalueella on yhteensä 2500, joista päivällä paikalla on noin 1200 henkilöä. Yöllä ja viikonloppuisin tehdasalueella on noin 170 henkeä.

Vaarallisten kemikaalien säilytysmäärien perusteella Outokumpu Stainless Oy, AGA:n ilmakaasutehdas, Neste Oyj nestekaasuterminaali ja Manga Terminal Oy on luokiteltu turvallisuusselvityslaitoksiksi. Outokumpu Chrome Oy:n ja Tornion Voima luokitellaan toimintaperiaateasiakirjalaitoksiksi. Tämä pelastussuunnitelma on laadittu kattamaan kaikkien alueen turvallisuusselvityslaitosten toiminta sekä huomioimaan muut alueella toimivat yritykset.

2.3 Tehdasalueen toimintojen kuvaus

Yritys	Toiminnan kuvaus	Laadintavelvoite
Outokumpu Stainless Oy	Ruostumattoman teräksen valmistus	Turvallisuusselvitys
Outokumpu Chrome Oy	Ferrokromin valmistus	Toimintaperiaateasiakirja
Oy Aga Ab	Ilmakaasutehdas	Turvallisuusselvitys
Neste Oyj	Nestekaasun (propaani) varastointi	Turvallisuusselvitys
Manga Terminal Oy	Nesteytetyn maakaasun (LNG) tuontiterminaali	Turvallisuusselvitys
Outokumpu Shipping (Röyttän satama)	Satamatoiminta	Turvallisuusselvitys?
Tornion Voima Oy	Kaukolämmön ja sähkön tuotto	Toimintaperiaateasiakirja

Tuotantolaitosten sijoittuminen Röyttän alueella.

3 ONNETTOMUUSVAARAN KUVAUS

Kohteen turvallisuusselvityksen mukaiset suuronnettomuusvaarat

AGA

Kemikaali / olomuoto	Skenaario	Vaaraominaisuudet	Vaara-alue
Happi Neste / kaasumainen	<ul style="list-style-type: none"> - letkurikko lastauksessa - putkirikko - säiliön repeäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - voimakkaasti paloa edistävä - säiliön räjähdysvaara palossa - nestemäisenä erittäin kylmää 	<ul style="list-style-type: none"> - tulipalotilanteessa suojavyöhyke 150 m - AGA:n tehdasalue - lähialueen rakennukset - ei vaikutusta tehdasalueen ulkopuolella
Argon Neste / kaasumainen	<ul style="list-style-type: none"> - letkurikko lastauksessa - putkirikko - säiliön repeäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - säiliön räjähdysvaara palossa - tukahduttava 	<ul style="list-style-type: none"> - tukahduttava suojavyöhyke 150 m - AGA:n tehdasalue - lähialueen rakennukset - ei vaikutusta tehdasalueen ulkopuolella
Typpi Neste / kaasumainen	<ul style="list-style-type: none"> - letkurikko lastauksessa - putkirikko - säiliön repeäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - säiliön räjähdysvaara palossa - tukahduttava - nestemäisenä erittäin kylmää 	<ul style="list-style-type: none"> - tukahduttava suojavyöhyke 150 m - tehdasalue - lähialueen rakennukset - ei vaikutusta tehdasalueen ulkopuolella
Kondensaattori räjähdys	<ul style="list-style-type: none"> - epäpuhtaudet prosessissa aiheuttavat räjähdysten 	<ul style="list-style-type: none"> - voimakas palo tai räjähdys - heitteet / syttymät - henkilövahingot 	<ul style="list-style-type: none"> - AGA:n tehdasalue

Manga Terminal Oy

Kemikaali / olomuoto	Skenaario	Vaaraominaisuudet	Vaara-alue
Nesteytetty maakaasu (LNG)	<ul style="list-style-type: none"> - lastausvarren repeäminen - putken repeäminen säiliön katolla - vuoto prosessirakennuksessa - letkurikko autolastauksessa - kaasuvuoto ja sisätiläräjähdys 	<ul style="list-style-type: none"> - erittäin helposti syttyvä kaasu - tukehtumisvaara sisätiloissa - nestemäisenä erittäin kylmää 	<ul style="list-style-type: none"> - terminaali-alue - lastauslaituri - ei vaikutusta tehdasalueen ulkopuolella

Neste

Kemikaali / olomuoto	Skenaario	Vaaraominaisuudet	Vaara-alue
Nestekaasu, (Kaasumainen- / nestevuoto)	<ul style="list-style-type: none"> - letkurikko laivan purku vaiheessa - vuoto putkistosta - mekaaninen vaurio rikkoutuminen - laiterikko - lastauksen aikainen laite- / putkirikko - törmäys putkistoon tai säiliöön - laitteiden huoltotoimet - rikkoutuneen junavaunun tulipalo kuumentaa viereistä vaunua lastaus / purkupaikalla 	<ul style="list-style-type: none"> - erittäin helposti syttyvä - kuumenneen säiliön räjähdysvaara tulipalossa - kaasupilven räjähdysvaara - tukehtumisvaara - henkilö- ja materiaalivahingot mahdollisia 	<ul style="list-style-type: none"> - tehdasalue - eristysalue: kaasuvuoto 100–200 m - tulipalo 400-600m

Outokumpu Chrome

Kemikaali / olomuoto	Skenaario	Vaaraominaisuudet	Vaara-alue
Hiilimonoksidi	<ul style="list-style-type: none"> - vuoto putkistolinjassa - säiliö vuoto - putkilinja / säiliö repeää 	<ul style="list-style-type: none"> - erittäin helposti syttyvä - myrkyllinen 	<ul style="list-style-type: none"> - tuotantorakennus - onnettomuuspaikan lähialue 50 - 200m - ei vaikutusta tehdasalueen ulkopuolella
Nestekaasu	<ul style="list-style-type: none"> - laiterikko, mekaaninen vaurio - vuoto putkilinjasta 	<ul style="list-style-type: none"> - erittäin helposti syttyvä - syttymis- ja räjähdysvaara - suurissa pitoisuuksissa myrkyllinen - henkilö- ja materiaalivahingot mahdollisia 	<ul style="list-style-type: none"> - tuotantorakennus - ei vaikutusta tehdasalueen ulkopuolella

Outokumpu Stainless Oy

Kemikaali / olomuoto	Skenaario	Vaaraominaisuudet	Vaara-alue
Argon	- vuoto putkilinjassa	- palamaton - myrkytön, väritön, hajuton - tukahduttava - ilmaa raskaampaa	- paikallinen / tuotantorakennus - (terässulatto)
Fluorivetyhappo	- kuljetuskontin rikkoutuminen / vaurio - purkuvaiheessa letkun tai siirtolinjan rikkoontuminen	- erittäin myrkyllinen ja syövyttävä - ärsyttää voimakkaasti hengitysteitä - vaikutukset kasvistoon mahdollisia	- sisätiloihin suojautuminen 1 000 m etäisyydellä tuulen alapuolella - voi aiheuttaa ärsytysoireita 2 000 m etäisyydellä
Happi	- kaasuvuoto putkilinjassa - venttiilin avaus painetta tasaamatta - laiterikko - mekaaninen vaurio	- voimakkaasti paloa edistävä - säiliön räjähdysvaara palossa - nestemäisenä erittäin kylmää - henkilö- ja materiaalivahingot mahdollisia	- paikallinen, terässulatto / kuumavalssaamo - ei vaikutusta tehdasalueen ulkopuolella
Hiilimonoksidi	- kaasuvuoto putkilinjassa - laiterikko - mekaaninen vaurio	- erittäin helposti syttyvä - myrkyllinen	- onnettomuuspaikan lähialue 50 - 200m - kuumavalssaamo / kylmävalssaamo - ei vaikutusta tehdasalueen ulkopuolella
Nestekaasu (propani)	- vuoto putkilinjasta - mekaaninen vaurio - kaasusäiliön repeäminen tulipalossa	- erittäin helposti syttyvä - kuumenneen säiliön räjähdysvaara tulipalossa - kaasupilven räjähdysvaara - tukehtumisvaara - henkilö- ja materiaalivahingot mahdollisia	- tehdasalue eristysalue: kaasuvuoto 100–200 m tulipalo 400-600m
Rikkidioksidi	- laiterikko, mekaaninen vaurio - säiliön rikkoontuminen kuljetuksessa - letkurikko purkauspaikalla	- myrkyllinen kaasu, ärsyttää hengitysteitä, silmiä ja limakalvoja	- sisälle suojautuminen 1 000 m etäisyydellä tuulen alapuolella - voi aiheuttaa ärsytysoireita jopa 4 000 m etäisyydellä (ulkona oleskelun välttäminen)
Typpikaasuvuoto	- laiterikko - mekaaninen vaurio	- syrjäyttää hapen, suljetussa tilassa happivaje	- paikallinen - terässulatto

Etäisyydet tehdasalueelta

1. Puuluohton asutusalue noin 350 asukasta
2. Sikosaari ja Pitkäpankki, loma-asuntoja
- 3- Prännärinniemi, loma-asuntoja
4. Koivuluoto, loma-asuntoja
5. Koivulleto, loma-asuntoja + Leton veneilykeskus

4 PELASTUSTOIMINTA

4.1 Viranomaistoiminta

Lapin pelastuslaitos on laatinut pelastussuunnitelman B-osioon toimintasuunnitelman Röyttän alueella tapahtuvien onnettomuuksien varalta. Toimintasuunnitelmassa on määritelty suuronnettomuustilanteiden vaatimat resurssit, keskeiset tehtävät sekä suunniteltujen resurssien mukaiset organisaatio- ja viestiliikennekaaviot. Todelliset resurssit ja tehtävät määräytyvät aina onnettomuustilanteen vaatimusten mukaisesti.

Pelastuslaitoksen ja muiden viranomaisten tehtäväjako suuressa vaarallisten aineiden onnettomuudessa on seuraavanlainen.

Pelastuslaitos

- Tilanteen yleisjohto
- Väestön varoittaminen ja evakuoitotoimien johtaminen
- Pelastustoiminta ja vaara-alueen eristäminen

Ensihoito

- Lääkinnällinen johtovastuu
- Loukkaantuneiden ensihoito, luokittelu ja kuljetus

Poliisi

- Alueen eristäminen tehdasalueen ulkopuolella
- Onnettomuustutkinta

4.2 Tuotantolaitoksen pelastusorganisaatio ja asiantuntijat

Outokummun tehtailla on osastokohtaisia sammutus- ja pelastusryhmiä. Pelastusryhmiä johtaa osaston vuoromestari joka johtaa pelastustoimintaa kunnes pelastusviranomainen ottaa tilanteen johtovastuun. Osastojen vuoromestarit toimivat myös kohteen ensisijaisena asiantuntijana ja yhteyshenkilönä. Outokummun sammutus- ja pelastusryhmät voivat aloittaa sammutus- ja pelastustoimet Outokummun tuotantotiloissa tapahtuvissa onnettomuus- ja tulipalotilanteissa. Kemikaalionnettomuuksia varten kylmävalssaamon henkilöstöstä voidaan muodostaa kemikaalisukellusryhmä. Alkusalvut- tai torjuntatoimien jälkeen tuotantolaitoksen pelastusryhmien tehtävä on avustaa ja opastaa pelastuslaitoksen henkilöstöä. Pelastuslaitoksen saapuessa kohteeseen pelastusryhmien tehtävistä päättää pelastustoimintaa johtava viranomainen.

Röyttän alueen muissa tuotantolaitoksissa AGA, Neste ja Manga Terminal, henkilöstön tehtävänä on käynnistää hälytys- ja evakuointitoimet sekä aloittaa alkusammutustoiminta. Näissä tuotantolaitoksissa henkilöstön rooli onnettomuustilanteissa on toimia kohteen asiantuntijana sekä opastaa pelastuslaitosta kohteessa.

4.3 Tuotantolaitoksen torjuntakalusto

Pelastuslain 14§:n mukaan toiminnanharjoittajan on varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät. Outokummun tehdasalueella on oma paloasema (aluesuojelukeskus) minne on sijoitettu hyvin varusteltu sammutusauto. Sammutuskalustoa on myös sijoitettu tuotanto-osastoille eripuolille tehdasaluetta. Kemikaalionnettomuuksia varten Outokummun tehtaalle on hankittu vaarallisten aineiden- sekä öljyntorjuntaan soveltuvaa kalustoa. Alueen muut toiminnanharjoittaja ovat varautuneet onnettomuuksien varalta teknisillä järjestelyillä, kiinteillä sammutusjärjestelmillä sekä alkusammutus- ja imeytyskalustolla.

4.4 Väestön varoittaminen

Pelastustoiminnan johtaja vastaa väestön varoittamisesta sekä muista onnettomuustilanteeseen liittyvistä toimintaohjeista ja lisätiedoista. Tilanteen edellyttäessä väestön varoittamista, annetaan yleinen vaaramerkki läheisellä Puuluodon asuinalueella sekä tehdasalueella. Yleisen vaaramerkin jälkeen julkaistaan VAARATIEDOTE, molemmilla kotimaisilla kielillä. Vaaratiedotteessa väestölle annetaan käsky poistua vaaralliselta alueelta sekä ohjeet sisälle suojautumisesta.

Väestöhälyttimet

Tehdasalueelle on sijoitettu väestöhälyttimiä, joilla annetaan tarvittaessa yleinen vaaramerkki tehdasalueelle. Lähin väestöhälytin tehdasalueen ulkopuolella on sijoitettu Puuluodon alueelle. Tehdasalueelle on myös sijoitettu kuulutusjärjestelmiä joilla voidaan täydentää tehtaalla annettuja varoituksia.

Yleinen vaaramerkki

- Yhden minuutin pituinen nouseva äänimerkki (pituus 7 sekuntia) ja laskeva äänimerkki (pituus 7 sekuntia) tai
- Viranomaisen kuuluttama varoitus
- Kokeilumerkki on 7 sekunnin pituinen tasainen ääni

Vaara ohi – merkki

- Yhden minuutin pituinen nouseva äänimerkki (pituus 7 sekuntia) ja laskeva äänimerkki (pituus 7 sekuntia) tai
- Viranomaisen kuuluttama varoitus
- Kokeilumerkki on 7 sekunnin pituinen tasainen ääni

Kuultuasi yleisen vaaramerkin, toimi seuraavasti:

- Siirry sisälle. Pysy sisällä
- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmanvaihto
- Avaa radio ja odota rauhallisesti ohjeita
- Vältä puhelimen käyttöä etteivät linjat tukkeudu
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta ettet joudu vaaraan matkalla.

Gör så här när du hör den allmänna farosignalen:

- Gå in inomhus och stanna kvar där
- Stäng dörrar, fönster, vädringsluckor och ventilationsanordningar ordentligt.
- Sätt på radion och vänta lugnt på anvisningar.
- Undvik att använda telefonen så att linjerna inte blockeras.
- Avlägsna dig inte från området annat än på uppmaning av myndigheterna, annars kan du bli utsatt för fara på vägen

4.5 Evakuointi ja suojautumistoimet

Pelastustoiminnan johtaja päättää mahdollisista evakuoinneista ja sisälle suojautumiskäskeistä. Ennen pelastusviranomaisen saapumista kohteeseen, tehdasalueen evakuointitoimet ja sisälle suojautumiset tapahtuvat toiminnanharjoittajan sisäisten ohjeiden mukaisesti.

Röyhtän tehdasalueella tapahtuvissa onnettomuuksissa ensisijainen evakuointitarve kohdistuu tehdasalueelle. Hyvin suuressa fluorivetyhappo tai rikkidioksidivuodossa evakuointitoimet voivat ulottua myös tehdasalueen ulkopuolelle. Ensisijainen toimenpide tehdasalueen ulkopuolella on sisälle suojautuminen.

Evakuointien toteutuksessa voidaan hyödyntää poliisin, sopimuspalokuntien ja vapaaehtoisen pelastuspalvelun (VAPEPA) henkilöstöä. Onnettomuustilanteen vaatiessa evakuointitoimenpiteitä tehdasalueen ulkopuolella, toimitaan seuraavasti:

- Annetaan yleinen vaaramerkki Puuluodon alueella
- Julkaistaan vaaratiedote, missä määrätään sisälle suojautuminen ja ohjeistetaan evakuointitoimet (avaa radio)
- Suojautumis- ja evakuointiohjeita voidaan tehostaa tiedotteilla paikallisradiossa ja Lapin pelastuslaitoksen Internet-sivuilla
- Väestön varoittamiseen ja ohjeistamiseen voidaan käyttää ajoneuvojen ulkokaiuttimia
- Pelastustoiminnan johtaja määrää evakuointitoiminnalle johtajan sekä osoittaa johtajalle käytössä olevat resurssit
- Evakuointijohtaja määrää evakuoinnin vastuualueet (asuinalueet / kadut)
- Pelastuslaitoksen henkilöstö vastaa evakuoinneista tuulen alapuolella altistumisvaarallisilla alueilla (hengityssuojaimet + mittauskalusto)
- Muut viranomaiset ja vapaaehtoiset vastaavat evakuointitoimista alueilla missä ei ole välitöntä altistumisvaaraa
- Evakuoitaville järjestetään tilapäinen sijoituspaikka sekä kuljetukset sijoituspaikkaan
- Sijoituspaikkana voi toimia esimerkiksi turvallisessa paikassa sijaitseva koulurakennus jonne järjestetään tilanteen keston mukaisesti tarvittava huolto (muonitus, henkinen ensiapu jne)